

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE,
INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

VICEMINISTER-PRESIDENT EN VLAAMS MINISTER VAN WONEN, ENERGIE EN KLIMAAT, TOERISME EN
JEUGD

VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK

VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING EN LANDBOUW

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, HAVENS EN SPORT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Geïntegreerd actieplan voor de Vlaamse industrie:
rapportering en actualisering 2026**

Samenvatting:

De Vlaamse industrie staat vandaag nog steeds voor zeer grote uitdagingen door blijvend hoge energieprijzen, loonkosten, toenemende internationale concurrentie, en een groeiende afhankelijkheid van derde landen voor strategische grondstoffen. Daarnaast zorgen de aanhoudende geopolitieke spanningen en recente oorlog in het Midden-Oosten voor extra onzekerheid op de energie- en grondstoffenmarkten, wat de kwetsbaarheid van industriële waardeketens verder vergroot. Deze ontwikkelingen zetten de competitiviteit van onze Vlaamse bedrijven blijvend onder druk.

Begin 2025 werkte de Vlaamse Regering, samen met de partners van het Industrieforum, een geïntegreerd industrieplan uit dat als richtinggevend kader dient voor een industrie in volle transitie, onder meer op het vlak van klimaat en energie, digitalisering en circulariteit. Vlaanderen beschikt over sterke fundamenteën, zoals een uitmuntend onderzoeks- en innovatielandschap en een solide ondernemingsbasis, en kan deze verder versterken om duurzame en innovatieve productie verder uit te bouwen. Het industrieplan bundelt deze ambities en creëert de randvoorwaarden om ondernemingen te ondersteunen bij investeringen, innovatie en duurzame groei in een snel veranderende economische context.

Binnen de uitvoering van het Vlaamse industrieplan is het afgelopen jaar belangrijke vooruitgang geboekt. Zo kondigde de Vlaamse Regering een investeringsprogramma van 2 miljard euro aan om bedrijven via structureel verankerde transitiecontracten te ondersteunen bij investeringen in decarbonisatie en competitiviteitsversterking. Vlaanderen zal tegelijk de

nodige maatregelen opzetten om de voorziene federale middelen zo snel mogelijk doorgang te laten vinden naar onze Vlaamse bedrijven om hen te ondersteunen met hun hoge energiekosten. Ook binnen het innovatiebeleid en in het klimaat- en energiedomein zijn belangrijke stappen gezet om de industriële transitie te versnellen: we hervormden het clusterbeleid, zetten in op sterkere samenwerking tussen de strategische onderzoekscentra en de industrieorganisaties, we hebben de compensatieregeling van de indirecte emissiekosten behouden, we zetten een SMR-alliantie op, en hebben initiatieven genomen om de samenwerking rond de CO₂-waardeketens verder te intensifiëren. Met het oog op een sterke afstemming tussen de industrie en omgevingsbeleid, geven we prioriteit aan rechtszekere, robuuste en vlottere vergunningen en zorgt het aanspreekpunt voor de industrie (SPOC) voor centrale en verduidelijkte communicatie en afstemming met de industrie. We investeerden ook verder in infrastructuur, en in talent en opleiding, via een aangepaste stage-regeling, de hervorming van de Individuele Beroepsopleiding, inzet op STEM en het opleidingsoffensief 'Vlaanderen Leert!'. Tot slot verdiepten we de interfederale samenwerking via onze deelname in de interfederale agenda MAKE2025-2030 en voerden we de Europese belangenbehartiging en internationale samenwerking op via inzet op belangrijke Europese dossiers zoals de *Industrial Accelerator Act* en de *Circular Economy Act* en missies zoals de succesvolle industriemissie naar Duitsland in 2025.

In 2026 verschuift de focus naar het verder uitrollen van de reeds opgestarte trajecten. Deze worden opgevolgd en waar nodig geactualiseerd op basis van economische evoluties en noden op het terrein. Tegelijkertijd bereiden we nieuwe acties voor om beter in te spelen op veranderende omstandigheden, nieuwe uitdagingen en Europese beleidsontwikkelingen. Zo blijft het industrieplan evolueren als een dynamisch instrument dat de Vlaamse industrie ondersteunt in haar transitie naar een duurzame, innovatieve en competitieve toekomst.

1. INLEIDING: ONZE VLAAMSE INDUSTRIE IN EEN VERANDERENDE CONTEXT

De Vlaamse industrie opereert vandaag in een sterk veranderende en bijzonder uitdagende mondiale context. Structureel hoge energieprijzen, toenemende internationale concurrentie, loonkosten en een groeiende druk op het gelijke speelveld zetten de competitiviteit van industriële activiteiten in Vlaanderen en Europa onder spanning. Daarnaast zorgen handelsconflicten, marktverstoringe praktijken zoals dumping vanuit derde landen, en geopolitieke spanningen voor bijkomende onzekerheid en druk op de Europese markten. Een toenemende afhankelijkheid van derde landen voor strategische goederen en kritieke grondstoffen maken de economische omgeving volatieler en versterken het belang van open strategische autonomie, industriële weerbaarheid en economische veiligheid.

In 2025 werkte de Vlaamse Regering, samen met de partners van het Industrieforum¹, tegen deze achtergrond een geïntegreerd actieplan voor de industrie uit om richting te geven aan een sector die in volle transformatie is. Technologische vooruitgang, de noodzakelijke investeringen in duurzaamheid en circulariteit, de verdere digitalisering van productieprocessen en de klimaat- en energietransitie veranderen fundamenteel de manier waarop industriële activiteiten worden georganiseerd. Deze ontwikkelingen bieden echter ook nieuwe kansen. Er is een toenemende vraag naar hoogwaardige, duurzame en innovatieve producten, en Vlaanderen beschikt over sterke

¹ Dit zijn Agoria Vlaanderen, essenscia, Fedustria en Fevia Vlaanderen.

troeven op het vlak van kennis, ondernemerschap en industriële expertise om hierop in te spelen. Vanuit die uitgangspositie wil Vlaanderen haar rol als kennis- en productieregio verder uitbouwen en versterken. Het Industrieplan biedt daarbij een helder en geïntegreerd kader om de concurrentiekracht van de Vlaamse industrie te ondersteunen, innovatie en ondernemerschap te versterken, duurzame productiemethoden te stimuleren en strategische investeringen aan te trekken via een aantrekkelijk ondernemersklimaat. Het plan fungeert als routekaart om de Vlaamse industrie wendbaar en toekomstgericht te ontwikkelen, met aandacht voor werkgelegenheid en een sterke verankering van de Vlaamse industrie in Europese en internationale waardeketens.

Sinds de opmaak van het Vlaams Industrieplan in 2025 is de internationale en geopolitieke context verder aangescherpt en zijn verschillende uitdagingen alleen maar urgenter geworden. De Vlaamse industrie beweegt zich in een internationale context waarin (oneerlijke) concurrentie toeneemt, markten snel evolueren en geopolitieke ontwikkelingen steeds bepalender worden.

Op Europees niveau kondigde de Europese Commissie het afgelopen jaar verschillende beleidsinitiatieven aan die een belangrijke impact kunnen hebben op onze Vlaamse industrie. De Commissie presenteerde onder meer het *Competitiveness Compass*, dat een strategisch kader biedt voor het versterken van concurrentiekracht, innovatie, decarbonisatie en weerbaarheid. In februari 2025 werd de *Clean Industrial Deal* gelanceerd, met concrete maatregelen om de industrie te ondersteunen bij de transitie naar schone energie, lagere kosten en een gunstig investeringsklimaat. Daarnaast lanceerde ze ook sectorspecifieke actieplannen, zoals het *Steel and Metals Action Plan*, om strategische waardeketens te ondersteunen. Voor de chemische industrie werd een aanvullend actieplan gepresenteerd dat onder meer de veerkracht en innovatie bevordert. In 2026 verwachten we nieuwe beleidsinitiatieven, waaronder de *Industrial Accelerator Act* (gepubliceerd op 4 maart), de *Innovation Act* en de *Circular Economy Act*, die belangrijke implicaties zullen hebben voor de Vlaamse industrie.

Tijdens de Europese industrietop in Antwerpen op 11 februari 2026 en de informele leidersbijeenkomst in Alden Biesen de dag erna, benadrukten beleidsmakers en industriële actoren het belang van een versterkt industrieel beleid. Concreet roept de industrie in *The Antwerp Call to Alden Biesen* op tot actie in drie domeinen: 1) verlagen van de energie- en koolstofkosten, 2) steunen van eerlijke wereldhandel en betere toegang tot financiering, en 3) trots zijn om producten te kopen die in Europa zijn gemaakt. In Alden Biesen kondigde de voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen, aan dat ze in maart een '*One Europe, One Market Roadmap*' zal voorstellen: een actieplan om de Europese interne markt sterker en meer geïntegreerd te maken door regels te vereenvoudigen, barrières tussen lidstaten te verminderen en de Europese economie competitiever te maken.

Parallel hieraan nam de federale overheid via de lancering van de interfederale agenda MAKE2025-2030 het voorbijgaande jaar maatregelen die de Vlaamse industrie zullen ondersteunen. Ze voorziet ook budget van 944 miljoen euro om de energiekosten van bedrijven aan te pakken om zo hun concurrentiekracht te versterken, onder meer via een structurele verlaging van elektriciteitstransmissietarieven voor bepaalde elektriciteitsintensieve ondernemingen.

Tegen deze achtergrond sluit de actualisering van het Vlaamse Industrieplan aan bij federale en Europese initiatieven om de weerbaarheid, concurrentiekracht en toekomstgerichtheid structureel te versterken, en biedt het een samenhangend kader om de Vlaamse industrie te ondersteunen in een complexe, snel evoluerende internationale omgeving.

2. BELANGRIJKE REALISATIES

A. NIEUW VLAAMS INVESTERINGSPROGRAMMA VOOR DE INDUSTRIE VAN 2 MILJARD EURO

Als rechtstreeks antwoord op de alarmkreet uit de industrie heeft de Vlaamse Regering aangekondigd dat ze de intentie heeft om 2 miljard euro uit te trekken om concrete steun te geven aan bedrijven die zwaar onder druk staan door hoge energiekosten, Europese klimaatverplichtingen en internationale concurrentie.

Transitiecontracten worden structureel verankerd zodat bedrijven financiële ademruimte krijgen om versneld te investeren in technologieën om te decarboniseren en tegelijkertijd competitief te blijven. Met dit programma wil Vlaanderen resoluut ingrijpen om industriële verankering te verzekeren, hoogproductieve jobs te behouden en de internationale positie van Vlaanderen te versterken.

Het programma bouwt voort op de pilootoproep van vorig jaar, die investeringen in elektrische boilers en industriële warmtepompen ondersteunde. Negen projecten werden geselecteerd, goed voor een jaarlijkse CO₂-reductie van 82.000 ton. Nu wordt het instrument fors opgeschaald: 100 miljoen euro in 2028 en 200 miljoen in 2029, met een looptijd van tien jaar. Naast bestaande steunmaatregelen voor investeringskosten zullen hiermee nu ook operationele kosten ondersteund kunnen worden, zodat bedrijven sneller en met minder risico kunnen omschakelen. De precieze modaliteiten worden nu zo snel mogelijk verder uitgewerkt, in overleg met de industrie.

B. UITVOERING INDUSTRIEPLAN PER PRIORITAIR ACTIEDOMEIN

In 2025 werd binnen de uitvoering van het industrieplan belangrijke vooruitgang geboekt op meerdere prioritaire actiedomeinen. Verschillende acties werden opgestart, geconcretiseerd of reeds gerealiseerd, in nauwe samenwerking met de partners van het Industrieforum en de betrokken belanghebbenden.

Het Industrieforum kwam in 2025 twee keer samen, op 17 maart en 20 oktober, en fungeerde daarbij als belangrijk overlegplatform om strategische ontwikkelingen te bespreken. Tijdens deze bijeenkomsten werd onder meer uitgebreid stilgestaan bij de Clean Industrial Deal, het advies van de expertencommissie vergunningen en de voortgang van de uitvoering van het industrieplan.

Hieronder worden een aantal kernrealisaties uit het afgelopen jaar toegelicht. Een uitgebreider en gedetailleerd overzicht van de stand van zaken van alle acties van het geïntegreerd actieplan voor de Vlaamse industrie is opgenomen in bijlage.

Innovatie stimuleren

1. **Hervorming van het clusterbeleid en de speerpuntclusters:** Dit resulteerde op 4 juli in een mededeling aan de Vlaamse Regering waarin de krijtlijnen van deze hervorming worden toegelicht met aandacht voor het stimuleren van innovatie binnen de Vlaamse industrie. Op 11 december 2025 is ook een nieuwe oproep voor Innovatieve Bedrijfsnetwerken (IBN) gelanceerd. In 2026 zorgen we voor de concrete uitvoering van de hervormde aanpak.
2. **Sterker inzetten op valorisatie en impact van de vier strategische onderzoekscentra:** In het kader van deze actie is er toegewerkt naar een intentieverklaring tussen de industriepartners

en de strategische onderzoekscentra, met als doel de samenwerking structureel te versterken en de valorisatie en innovatiekracht van de Vlaamse industrie te verhogen. In functie hiervan worden zes werkstromen uitgewerkt. In 2026 wordt de intentieverklaring gefinaliseerd en de werkstromen geoperationaliseerd.

3. **Het O&O&I-instrumentarium mee afstemmen op de behoeften van de industrie:** Tussen de leden van het Industrieforum en VLAIO is een co-creatieproces opgestart om innovatie-instrumenten te optimaliseren, met focus op trajectmatige steun, industriële implementatie en versterkte toeleiding van bedrijven naar VLAIO.
4. **Verdere uitbouw van VLAIO als 'centraal aanspreekpunt':** Op 12 december 2025 werd binnen Regelrecht een nota goedgekeurd door de Vlaamse Regering over de verdere uitbouw van het e-loket voor ondernemers als *one-stop-shop*. Hiermee zetten we verder in op de versterking van VLAIO als centraal aanspreekpunt voor ondernemingen.

De industrie ondersteunen richting decarbonisatie

1. **Inzetten van instrumenten gericht op het steunen van investeringen in decarbonisatie:** Op 17 oktober 2025 keurde de Vlaamse Regering de lijst van projecten uit de eerste pilootoproep "Transitiecontracten klimaatsprong" goed. Intussen nam de Vlaamse Regering de beslissing om het instrument structureel te verankeren. We hebben de compensatieregeling van de indirecte emissiekosten (CIE) behouden met meer dan 200 miljoen euro steun per jaar, wat noodzakelijk is om de internationale concurrentiekracht van onze ondernemingen en de tewerkstelling te vrijwaren.
2. **Uitwerken van een nieuwe programmanota voor het programma 'Klimaatsprong':** De Programmanota 2026-2030 "Klimaatsprong voor de Industrie – Transitieprogramma voor een koolstofarme en competitieve energie-intensieve industrie tegen 2050" werd uitgewerkt en op 17 oktober 2025 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Deze nota vormt sindsdien het inhoudelijk kader voor de verdere uitrol van het programma en dit op basis van de vier pijlers: beleidsaansturing en regelgeving, financiering van de industriële transitie, infrastructuur en betaalbare energie, en innovatie.
3. **Onderzoeken van de mogelijkheden rond kleine, modulaire reactoren in Vlaanderen:** Er werd een SMR-alliantie opgericht en het eerste studiewerk werd verricht. We zetten dit project verder gedurende 2026.
4. **Faciliteren van de afvang, vervoer, hergebruik of opslag van CO₂ (CCUS):** op 24 oktober 2025 wees de Vlaamse Regering Fluxys c-grid aan als beheerder van het Vlaamse CO₂-vervoersnetwerk. Daarnaast is de samenwerking tussen Vlaanderen, Wallonië en de energie-intensieve industrie rond CO₂-ketens verder geïntensifieerd. Op 6 november 2025 tekenden zij een gezamenlijke verklaring om de waardeketen voor CCS op gang te brengen.

Een goede afstemming verzorgen tussen het omgevingsbeleid en de industrie en volop inzetten op de circulaire economie

1. **Aanduiden van één aanspreekpunt voor industrie bij het Beleidsdomein Omgeving:** Binnen het Beleidsdomein Omgeving is een aanspreekpunt voor de industrie (SPOC) aangeduid, waardoor de communicatie en afstemming met de industrie werd gecentraliseerd en verduidelijkt. Overleg en afstemming over de prioritaire dossiers aangereikt vanuit de industrie loopt volop.
2. **Opstellen en uitvoeren van actieplan door gemengde expertencommissie vergunningen:** In 2025 is een advies uitgebracht rond vergunningverlening door een gemengde expertencommissie, met betrokkenheid van de industrie en aandacht voor *quick wins*. Op basis van dit advies nam de Vlaamse Regering op 19 december 2025 een conceptnota aan met een concreet actieprogramma. 2026 zal in teken staan van de implementatie van dit actieprogramma.
3. **Optimaliseren procedure van de grondstofverklaring:** In overleg tussen OVAM en de industrie-federaties is in 2025 een actieplan opgeleverd met het oog op het optimaliseren van de procedure. Begin december 2025 werd ook een uitvoeringsagenda voor 2026 vastgelegd,

die verder zal uitgevoerd worden in samenwerking en overeenstemming met de partners van het industrieforum...

Talent verder ontwikkelen en er volop op inzetten

1. **Huidige stageregelgeving aanpassen:** De aanpassing werd in 2025 juridisch verankerd en trad in werking vanaf het schooljaar 2025-2026. De stageregelgeving wordt verder aangepast in functie van een intensievere samenwerking tussen scholen en bedrijven.
2. **Inrichten van opleidingstrajecten die volledig bij werkgevers kunnen plaatsvinden:** De Vlaamse Regering keurde op 19 december 2025 de hervorming van de Individuele Beroepsopleiding (IBO) definitief goed. De nieuwe regelgeving trad op 1 januari 2026 in werking.
3. **Inzetten op talent- en competentieontwikkeling:** Binnen de actie voor talent- en competentieontwikkeling met STEM-focus werden Syntra-modules met STEM-inhoud standaard onder hogere financiering gebracht. Daarnaast doorliep Syntra een traject om het aanbod van STEM-gerichte opleidingen voor bedrijven te versterken, gericht op upskilling en reskilling van werknemers.
4. **Inzetten op levenslang leren en werkbaar werk:** Op 19 december 2025 keurde de Vlaamse Regering het opleidingsoffensief 'Vlaanderen Leert!' goed, met 31 acties onder zes krachtlijnen, gericht op hogere opleidingsdeelname en het verkleinen van de kloof tussen beschikbare competenties en arbeidsmarktbehoeften. VDAB werkt samen met het Industrieforum en de provinciale Job- en OpleidingsPunten Industrie (J&OPI's) om de instroom van werkzoekenden en inactieven in de industrie sectoroverschrijdend te versterken. Samenwerkingsovereenkomsten met sectorale loopbaanfondsen zijn vernieuwd om gezamenlijke projecten te ontwikkelen en de positionering van de industrie bij werkzoekenden te verbeteren.

Onze strategische infrastructuur, waaronder de havens, sterker maken

1. **Regelgeving aanpassen m.b.t. duurzame vrachtvervoeroplossingen:** Voor bijkomende massa's voor emissievrije voertuigen wordt gewerkt via een Besluit van de Vlaamse Regering (BVR) dat binnenkort voor de tweede principiële goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd zal worden. Vlaanderen voert via het proefproject 'Milieuvriendelijk Uitzonderlijk Vervoer' ook experimenten uit met langere en hogere voertuigen.
2. **Voorzien van ondersteuning voor het uittesten van schepen die geen CO₂ meer uitstoten:** de Vlaamse Regering gaf op 19 december 2025 haar principiële goedkeuring aan een ontwerp van besluit dat subsidies mogelijk maakt voor schepen die geen CO₂ meer uitstoten en voor de uitrol van walstroominfrastructuur in de Vlaamse zeehavens.

Samen met de federale overheid werken aan een samenhangend en gecoördineerd beleid

1. **Meewerken aan het interfederaal plan voor de industrie en aan de agenda "MAKE2025-2030":** Vlaanderen nam in 2025 actief deel aan de interfederale agenda MAKE2025-2030, via drie werkgroepen rond energie, economische belangen en administratieve vereenvoudiging. In 2026 starten nieuwe werkgroepen met als focus interne markt, strategische vooruitblik op de komende Europese voorzitterschappen van de Raad van de EU, vergunningen en SMRs.
2. **Voeren van een met de federale regering gecoördineerd beleid op basis van de energienorm:** De federale overheid kondigde in 2025 aan om een budget van 944 miljoen euro te voorzien om de energiekosten van bedrijven aan te pakken om zo hun concurrentiekracht te versterken. Deze enveloppe zal over twee instrumenten verdeeld worden. Een eerste deel (55%) is voorzien voor een structurele verlaging van transmissienettarieven voor elektriciteit voor bepaalde ondernemingen, afhankelijk van hun verbruiksprofiel. Vlaanderen pleit ervoor dat deze federale maatregel nu zo snel mogelijk ingang vindt. Voor het tweede deel van de enveloppe (45%) is voorzien dat de uitvoering gebeurt door de Gewesten. Vlaanderen zal via VLAIO daartoe nu de nodige maatregelen opzetten, met als doel de middelen zo snel en effectief mogelijk bij de bedrijven te laten toekomen. We zullen in nauw contact met de federale

overheid blijven staan omtrent hoe de energiekosten voor onze industrie competitief gehouden kunnen worden.

3. **Samenwerken met de federale overheid voor het afstemmen van de federale investeringsplannen voor infrastructuur:** Vlaanderen leverde gecoördineerde feedback op de scenario's voor de federale investeringsplannen van Elia en Fluxys. Daarnaast vond doorlopend overleg plaats met de federale overheid en andere administraties over energie-infrastructuur en energiebeleid. Zo werd afgestemd over de federale investeringsplannen in energie-infrastructuur om deze in lijn te brengen met de transitie- en investeringsnoden van Vlaamse bedrijven. Naar aanleiding van de federale investeringsplannen werd tevens een specifieke dialoog opgestart rond netcongestie, met een vervolgoverleg gepland in het eerste kwartaal van 2026.

Internationalisering en de Europese en internationale concurrentiekracht van de industrie versterken

1. **Organisatie van gezamenlijke regeringstoppen:** In het voorjaar van 2025 vonden gezamenlijke regeringstoppen plaats met Nederland en Noordrijn-Westfalen. Beide toppen verliepen succesvol en resulteerden in inhoudelijke slotverklaringen met afspraken rond concurrentievermogen, industrie en energie binnen het EU-beleid. De gemaakte afspraken worden de komende maanden en jaren verder opgevolgd en uitgevoerd, met het oog op volgende edities van de gezamenlijke regeringstoppen, vermoedelijk in 2027 in Nederland en in 2028 in Noordrijn-Westfalen.
2. **Organiseren van (industrie)missies:** Vlaanderen zette in 2025 sterk in op een ambitieus missie- en eventprogramma als hefboom voor internationalisering, economische en geografische diversificatie en het versterken van de internationale concurrentiekracht van de Vlaamse industrie. In november 2025 vond ook een succesvolle missie naar Duitsland plaats onder leiding van minister-president Diependaele. In 2026 volgt Polen, waarmee Vlaanderen expliciet inzet op diversificatie richting Centraal- en Oost-Europa.
3. **Proactief verdedigen van de Vlaamse industriële belangen:** Er is sterk ingezet op het proactief verdedigen van Vlaamse industriële belangen op Europees en internationaal niveau, met focus op concurrentievermogen, decarbonisatie, handel, onderzoek & innovatie en een gelijk speelveld. Het Vlaamse standpunt wordt in overleg met de industrie bepaald, waarbij concurrentiekracht centraal staat bij de prioritering van EU-dossiers. In deze context werkte Vlaanderen een standpunt uit voor de dossiers die relevant zijn voor de industrie, zoals de *Industrial Accelerator Act*, het 28ste regime, de verdere eenmaking van de interne markt en staatssteun.

3. ACTUALISATIE 2026

In 2026 verschuift de nadruk naar het verder uitrollen en verdiepen van de ingezette trajecten. Reeds opgestarte acties worden systematisch opgevolgd, verder verfijnd en stapsgewijs geïmplementeerd, met aandacht voor impact op het terrein en haalbaarheid voor bedrijven. Waar nodig zullen maatregelen worden bijgestuurd op basis van nieuwe inzichten, economische evoluties en feedback uit de industrie. Tegelijk worden bijkomend nieuwe acties gelanceerd om beter te kunnen inspelen op opkomende trends, gewijzigde marktomstandigheden en nieuwe beleidsuitdagingen, zowel op Vlaams en Europees als mondiaal niveau.

A. ACTUALISATIE BESTAANDE ACTIES

Sommige van de bestaande acties zijn aan een vervolg of actualisatie toe, om voort te bouwen op de realisaties van het afgelopen jaar of om verdere verfijningen aan te brengen. Hieronder worden er een aantal uitgelicht.

Prioritair actiedomein: De industrie ondersteunen richting decarbonisatie

- **Klimaatsprong:** Uitrollen van de nieuwe programmanota Klimaatsprong voor de Industrie.
- **Compensatie indirecte emissiekosten:** Aanpassen van de Vlaamse regelgeving inzake compensatie van indirecte emissiekosten in lijn met de nieuwe Europese richtsnoeren, en het afronden van de uitgaventoetsing in 2026.
- **Transitiecontracten:** Uitwerken van de modaliteiten voor nieuwe oproepen voor transitiecontracten, in het kader van het nieuwe investeringsprogramma van 2 miljard euro.
- **EBO:** Opzetten van een nieuw kader voor energiebeleidsovereenkomsten (EBOs) post-2026, rekening houdend met de resultaten van de evaluatie.

B. NIEUWE ACTIES

Hieronder volgt een beknopt overzicht van een aantal nieuwe acties die ondergebracht zullen worden in het Vlaams industrieplan.

Prioritair actiedomein: Innovatie stimuleren

- **Grondstoffen:** Uitwerken van een Vlaamse strategie voor kritieke en strategische materialen om de economische kansen van de digitale en groene transitie te verankeren en het bestaande innovatie-ecosysteem maximaal te valoriseren.
- **IPCEI:** Organiseren van oproepen tot indiening van blijken van belangstelling en het actief voorbereiden en evalueren van Vlaamse deelname aan strategische IPCEI-initiatieven zoals rond circulaire geavanceerde materialen, artificiële intelligentie of SMRs, met het oog op het opnemen van geschikte projecten in de Vlaamse IPCEI-portfolio binnen de beschikbare innovatiebudgetten.

Prioritair actiedomein: De industrie ondersteunen richting decarbonisatie

- **Inzetten op elektrificatie en netcongestie:** In 2026 wordt er een Flexibiliteitsplan 2030 opgesteld met een prominent luik voor industrie, waarin acties uitgewerkt worden met als doel het potentieel aan flexibiliteit in de industrie in kaart te brengen en te valoriseren. Ter ondersteuning van de noodzakelijke netinvesteringen wordt het eigen vermogen van distributienetbeheerder Fluvius versterkt met 1,56 miljard euro.

Prioritair actiedomein: Een goede afstemming verzorgen tussen het omgevingsbeleid en de industrie en volop inzetten op de circulaire economie

- **Circulaire biomassahubs:** Ontwikkeling van een coherente en opschaalbare aanpak voor circulaire biomassahubs, gericht op de hoogwaardige valorisatie, met respect van de cascade van waardebehoud van agrovoedingsreststromen en de versterking van nieuwe biogebaseerde waardeketens.

4. VOORUITBLIK: PRIORITEITEN 2026

De realisaties van het afgelopen jaar tonen aan dat Vlaanderen binnen alle prioritaire actiedomeinen van het industrieplan concrete vooruitgang heeft geboekt. Op meerdere domeinen

werden belangrijke hervormingen opgestart, nieuwe instrumenten ontwikkeld en samenwerkingen versterkt.

Tegelijk worden op het vlak van concurrentievermogen en weerbaarheid in het kader van Vlaamse beleidsinitiatieven, zoals de Vlaamse productiviteits- en competitiviteitsagenda “de Vlaamse Versnelling”, het programma Regelrecht, het actieplan Vergunningverlening, en het Vlaams Defensieplan belangrijke stappen vooruit gezet die onze Vlaamse industrie ondersteunen en versterken in hun positie. Het industrieplan sluit daarbij dus nauw aan, met een gezamenlijke focus op duurzame groei en economische verankering.

Met de blik op 2026 gericht, zijn in het kader van de werkzaamheden van het Industrieforum, volgende **prioriteiten aangeduid door de industriefederaties** met het oog op het versterken van het concurrentievermogen van de Vlaamse industrie:

1. **Innovatie:** Sterker inzetten op valorisatie en impact van de vier strategische onderzoekscentra (Flanders Make, VITO, imec en VIB) en op samenwerking van deze centra met de industrie, via verdere uitrol en uitvoering van de intentieverklaring.
2. **Decarbonisatie:** Inzetten van instrumenten gericht op het steunen van investeringen in decarbonisatie, ook voor kleine Vlaamse energie-intensieve bedrijven.
3. **Omgeving:** Omzetten van het PFAS-actieplan en plan Zeer Zorgwekkende Stoffen in concrete acties om de veiligheid en gezondheid van de burgers te beschermen op een manier die ruimte blijft bieden aan de realisatie van industriële projecten; en daarbij inzetten op een gebiedsspecifieke en kostenefficiënte risicogebaseerde aanpak, die een werkbaar evenwicht vormt tussen bescherming van mens en milieu, bescherming van strategische sectoren, milieuwinst en maatschappelijk verantwoorde uitgaven.
4. **Talent:** De opwaardering van het technisch en beroepsonderwijs met speciale aandacht voor duaal leren en het flexibiliseren van samenwerking tussen scholen en bedrijven; promotie van STEM door aandacht voor STEM in de uitrol van de minimumdoelen in het basisonderwijs en in de lerarenopleiding en professionalisering van leerkrachten; en behoud van alle industriële STEM-opleidingen in het secundair onderwijs.
5. **Interfederaal samenwerking:** Voeren van een met de federale regering gecoördineerd beleid op basis van de energienorm om de energiekosten van onze ondernemingen, groot en klein, competitief te houden.
6. **Internationalisering:** In samenwerking met de federale instanties streven naar verscherpte controles op geïmporteerde producten om na te gaan of zij voldoen aan de geldende productnormering.

Als horizontaal punt zal in 2026 tegelijk ook binnen de werkgroepen van het Industrieforum nagegaan worden hoe de vooruitgang van de acties in het industrieplan nog verder gemonitord kan worden.

Hiermee zijn de fundamenteën gelegd voor een sterker, duurzamer en innovatiever industrieel ecosysteem, dat beter gewapend is tegen de uitdagingen van technologische verandering, internationale concurrentie en de klimaattransitie. En zo blijft het Vlaams industrieplan in 2026 niet alleen een beleidskader, maar ook een dynamisch en richtinggevend instrument dat meegroeit met de realiteit van de Vlaamse industrie en de transitie naar een toekomstgerichte economie actief ondersteunt.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en
Facilitair Management

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Hans BONTE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw

Jo BROUNS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

5. BIJLAGE

- Bijlage 1. Geïntegreerd actieplan voor de Vlaamse industrie: gedetailleerd overzicht stand van zaken en actualisatie 2026
- Bijlage 2. Geïntegreerd actieplan voor de Vlaamse industrie: overzichtstabel actiedomeinen en acties